

Juventut Catalana

30
cts

Per a construir un aparell de Telefonia Sense Fils, és necessari comptar amb l'ajuda d'un bon llibre, i aquest és "*La T. S. F. a l'abast de tothom*", per Agustí Riu, l'ex-operador de l'estació de l'Hotel Colón.

Forma un elegant volum de més de 200 planes amb molts gravats, enquadernat, i es ven al preu de 5 pts. en totes les bones llibreries de Catalunya i a la casa editora:

EDITORIAL POLÍGLOTA

PETRITXOL, 8

JOVENTUT CATALANA

≈ R E V I S T A ≈

ADMET PREFERENTMENT LA COL·LABORACIÓ NOVENÇANA DE CATALUNYA

S U M A R I

Portada, per *A. W.*
 Elogi de la paraula catalana, per *Quirze Estop i Puig.*
 Déu en La Clotada, per *J. M. Folch i Torres.*
 Una semblança i un consell, per *Pere Matalonga.*
 Art Català. Escultura d'Enric Casanovas.
 Eulàlia vora el mar, per *Rosend Llales.*
 Carles Vilorac.
 Antoni Botey.
 Antics patis barcelonins.
 Homenatge Apel·les Mestres.
 Pàgines rurals.
 Cireres d'arbós, per *Sixt Vilà.*
 La setmana esportiva : El futbol.
 La sardana triomfant.
 T. S. F. L'èxit de les retransmissions del gran Teatre Liceu,
 per *Eduard Rifa.*
 El misteri de les ondes elèctriques, per *Agustí Riu.*
 Mary Pickford i Douglas Fairbanks a l'Hotel Cecil de Londres.
 De quan les bèsties parlaven..., per *Ramon Ricrola.*
 Radio-noves de tot arreu.
 Notes gràfiques estrangeres.
 Les elegàncies femenines, per *Maria Sala.*
 Preguntes i respostes.
 La nostra dansa.
 La sardana de Ripoll, per *Antoni Botey.*

ANY SEGON : NÚMERO 13 : BARCELONA 29 DE GENER DE 1925

REDACCIÓ I OFICINES : Consell de Cent, 261, principal, segona

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Barcelona, un mes. . . . 1'10 Ptes.

Províncies, un any. . . . 13'50 "

" sis mesos. . . . 7' — "

(Pagament a la bestreta)

**L'estètica
Belleza arqueològica**

Cada poble té un caràcter racial, amb defectes i excel·lències; i així també nosaltres tenim un temperament hereditat, un temperament que s'ha vist brillar en cada moment d'exteriorització; i aquest temperament i aquest caràcter tan consubstancials amb son obrar, han dominat el poble en les seves puixances i en les seves defallències. És ja un llegat ancestral, el que els catalans emprem poques paraules en va; que ens acontentem i fruïm amb ço que és essencialment nostre; que som enèrgics i un poc egoistes; el caràcter i temperament també amb el pensament concorden i el pensament i el llenguatge es consubstancialitzen i aporten a la llengua catalana un conjunt de qualitats que resulten concordants amb el caient i deix del català. És nostra parla enèrgica, concisa, harmoniosa, sonora i rica. Mireu sinó la riquesa, l'elegància, la concisió i la flexibilitat i la blanor: «Humilitat de Nadal» d'En Folguera, llibre esmentat:

En aquesta hora pia d'aquesta nit tan clara,
d'un pur i únic goig se sentiria avara
mon anima: d'haver un bell ramat petit
perdut dins la puresa d'aquesta clara nit.

Em ve ara a la memòria ço que ens diu el ja citat Maragall en el seu «Elogio de la palabra», referent a la santedat d'aquesta: «Amb quin sant temor doncs deuríem parlar! Havent-hi en la paraula tot el misteri i tota la llum del món, hauríem de parlar com emantats, com enlluernats. Perquè no hi ha mot, per ínfima cosa que ens representi, que no hagi nascut en un instant d'inspiració i que no reflexi quelcom de la llum infinita que infantà el món. Com podem parlar, doncs tan fredament i en tanta abundància? Per això ens escoltem els uns als altres, comunment amb tanta indiferència, perquè l'hàbit del massa parlar i del massa sentir ens enterboleix el sentiment de la santedat de la paraula. Hauríem de parlar molt menys i sols per un fort anhel d'expressió: quan l'esperit s'extremeix en sa plenitud i les paraules brollen com les flors en la primavera. Quan una

ELOGI
DE LA
PARAULA
CATALANA

branca ja no pot més de la primavera que té a dintre, d'entre les fulles abundants brota la flor com expressió meravellosa. No veieu en la quietud de les plantes, l'admiració d'haver florit? Així nosaltres quan brolla de nostres llavis la paraula verdadera.»

Gaudim-nos-en que la «paraula absoluta», aquell «llenguatge simple i sublim» que diuen els del poble, del que en «brollen

paraules plenes de sentit», que concebeix En Maragall, coincideixi amb la nostra.

.....

**L'estètica
Belleza format o constitutiva**

Escolteu la paraula pura dels nostres pastors de muntanya: no els haveu sentit mai narrar les gestes del seu gosset d'atura?, les gençors del seu ramat esquellajant?, les amoretes que serveixen envers un xaiet mansoi i expressiu?, el sentimentalisme que sembla posseir l'ovella del cap gris?, la picardia del brivall vedell nat de tres setmanes? No els haveu escoltat quan parlen del curs de les boirades i les entranyes que sembla que les regeixin?, i de les estrelles que surten porugues en el blavis firmament?, i del curs de la lluna? Ah! Si dintre la ciutat us encisa la paraula dolça d'una nina d'ulls negres i de vestits ben tallats, escolteu i assaboriu la xamosia de la pastoreta de quinze primaveres, quan articula la nostra parla dolçosa; i oïu-la quan canta aquella cançoneta de «La pastoreta», quan refila «El cant dels Aucells» o quan en una posta de sol entona «El Noi de la Mare». És aquesta la forma vivent de la parla, de bellesa palpitant; és aquesta parla servada amb una puritat tan nevosa, que sembla que és resguardada dintre un estoig de molsa frescoia d'una rosada matinal. I en aquesta parla hi trobarem una frescor que rejoyeneix el cor endurit, una melodia en la paraula que sembla ja musicada la simple conversa; posseeix genuïna sonoritat i això explica la cadenciosa poesia que amb ella es forja damunt del paper;

la música s'hi aplica tan dòcilment que amb ella s'han pogut crear les formoses cançonetes populars: cançonetes que exhaleu flairoses alenades de romaní o espigol i cançonetes que rublertes d'una vestidura de sinceritat — vestidura popular i per això humil, però més bé estarà dir-ne vestidura de sincera familiaritat i cordialitat — semblen enfilalls d'englantines amb floretes d'amor vessants, amb floretes de

frescor cenobial, amb poncelles de religiosos cànctics. Aprofitem ara per a completar-ne l'expressió de la sonoritat i dolcesa — la bellesa formal — un vers del gran Aribau,

Oh, llengua a mos sentits més dolça que la mel.

(Acabarà.) Quirze ESTOP I PUIG

Als col·laboradors espontanis

Per tal d'organitzar ben definidament la secció de COL·LABORACIO ESPONTANIA, siguin versos, proses, contes, novel·les, dibuixos, fotografies o altres originals, la Direcció de JOVENTUT CATALANA prega a tots els seus col·laboradors que al mateix temps que trameten l'original, omplenin i adjuntin aquest butlletí, acompanyat d'un segell per la resposta (15 cèntims ciutat i 25 cèntims províncies), mitjançant el qual rebran la contestació nostra afirmativa o negativa en l'acceptació del treball de referència.

NOTULES INTERESSANTS. No contestarem cap lletra en la qual no hi vagi inclòs l'adjunt butlletí i el segell corresponent.
— Els que no vulguin que els contestem per aquest mitjà els assabentem que hem exclòs la correspondència de la Revista.

COL·LABORACIO ESPONTANIA

En)

Na)

que viu a

província de

carrer

nim.

tramet amb la present un original

(*) destinat a les

pàgines de JOVENTUT CATALANA, qual títol és

confiant rebre la

resposta definitiva d'acceptació contra el segell de

cèntims que acompanyo.

de

de 192

Signatura,

- (*) Vers
- Prosa
- Conte
- Novel·la
- Dibuix
- Fotografia

(Espai que omplenaarà la Direcció de JOVENTUT CATALANA)

Acceptat per

Refusat per

Déu en la clotada

(Continuació)

A vigílies de la primera missa de Mossèn Lluís, un matí en Jan no es llevà. Se trobava capolat, sens esma d'alçar-se.

Mossèn Lluís hi pujà apressat i mirà d'animar-lo. Certament no feia pas bona cara ni tenia el pols segur.

— Què vos fa mal, pare?

En Jan no responia res que s'entengués. Mormolava mots confusos; pàl·lidejava més com més anava i acabà esclatant en plor.

Plorava, plorava el pobre Jan, com feia anys i panys que no havia plorat.

Talment el cor se trencava de sentir-lo. El plor d'un home té quelcom de solemnia, de gran i imponent.

— No vos desconhorteu, pare. Això no serà res... M'ho voleu dir a mi, a mi tot sol lo que teniu...? Apa! Jo vos hi ajudaré! Cert que senti a dintre un malestar, un...

En Jan cloqué els ulls i féu que sí amb el cap.

En Lluís hi tornà. — Cert que hi teniu com una angoixa, com un pes feixuc...?

— Sí, sí, — responia en Jan. — I, revenit-se de cop, com si es decidís, afegí entre llàgrimes i gemecs: — Sí, Lluís, fill meu, tot això em sento i cosa pitjor encara, que tu no endevinaries pas.

Mossèn Lluís l'animà acariciant-lo.

— Aquell dia, — seguí en Jan, — aquell dia que tu vas arribar, jo acabava de fer... de... de robar... Sí, Lluís, de robar les unces, les set unces d'ella, de la teva mare.

Un sanglot l'interrompé i durant un bon espai de temps quedaren ambdós silenciosos, sen-

tint-se només que els sotrats del pit del pobre penedit.

Després, com si la seva dèria fos només que la de cuitar a buidar aquelles costoses revelacions, tornà:

— Aquell mateix dia, a la tarda, mentre tu eres a la rectoria... saps, a la mateixa tarda, les vareig perdre totes a càn Pau, totes, ni una malla em quedà. Tot fugí com per art d'encantament... i ella, ella ho sap tot, i no m'ha renyat, ni m'ha dit res, ni...

— La mare ho sap?

— Sí, sí; ho sap tot. Avui al llevar-se ha obert la caixa; l'ha trobada esbotzada del pany i... i no ha dit més que «Alabat sia Déu!». Això trenca el cor, Lluís; això acaba les forces... Després he sentit des d'aquí mateix com treia la roba, com obria el secret i com tornava a dir «Alabat sia el Senyor!». I se'n ha anat i no ha dit res més... i jo no he tingut esma d'alçar-me, ni vergonya de trobar-me amb ella, ni ulls per a mirar-me-la... Déu meu! — acabá gemegant el pobre Jan.

En Lluís el deixà plorar. Les llàgrimes calmarien aquell tràngol, aquella tempesta de remordiments i angoixes. Féu reposar la testa grisa del seu pare damunt de son pit amorós i, coneixent el remei per aquell mal, començà a arruixar de paraules consoladores de perdó i misericòrdia l'esperit flagel·lat del penedit; i a mida que, com regalims de mel, anavent eixint de sos llavis, l'esperit d'en Jan s'asserrenava i aquelles mateixes llàgrimes amargants de remordiment esdevenien ara dolces com arrop i flonges i suaus com pluja després de sequia.

Oh! quin benestar, Déu del Cel, el que experimentà en Jan llavors!

Consolat i aconhortat, se sentia tan rebé que son cor se li removia joganer com si una nova juvenesa s'hi escorregués per ell.

Sentia, emperò, el cap enterbolit, com si li fugís i es gronxés entre boires.

Mossèn Lluís, no el deixà llevar. Va parlar de febre i de quietud i de que calia posar-lo ben fosc per a que reposés.

«Febre? Quietud? Fosc? — Ell ho deia, en Lluís ho manava, calia creure'l, emperò l'errava, l'errava de mig a mig el seu Lluís. Si es trobava bo com mai! Si de tan bé, de tan rebé com se trobava, sentia com si el cap se li aixeribís tot sol i corregués, corregués cap als núvols; volant com un ocell!

JOSEP M. FOLCH I TORRES

(Continuarà.)

INTERESSANT A TOTHOM!

Vista la popularitat que ve aconseguint aquesta publicació, s'ha cregut de necessitat dotar-la d'unes oficines adients, pel qual motiu innovem a totes les nostres relacions que hem establert un despatx exprofés al carrer

CONSELL DE CENT, 261, PRINCIPAL, 2.º
on tenim la
REDACCIÓ I OFICINES

Una semblança i un consell

Al meu bon amic Francesc
Pérea, a qui no proven les
caigudes de la tarda

Amic, us assembleu a les estrelles
de tant que tremolen aquesta nit,
i per fugir de la semblança d'elles
— «Mai com avui ha fet tant fred» — m'heu dit.

Bé serà cert que sou molt fredollic.
Vós no em diríeu pas una mentida!
Jo us crec de tot el que dieu, amic,
que la rialla us surt molt esllanguida
i fins teniu el caminar glaçat!
Mes, un consell puc dir-vos. Si us agrada
mai més el fred us causarà neguit.

Dere Matalonga

Resteu a casa ben arracerat
i tan bon punt comenci la vesprada,
no us hi penseu! aneu-vos-en al llit!

Els grans regals de **JOVENTUT CATALANA**

La revista que mancava a Catalunya

Tots els lectors d'aquesta Revista que vulgin participar dels **Grans Regals** que està portant a cap, deuran omplir, retallar i trametre a la nostra Redacció, Consell de Cent, 261, pral., 2.ª, Barcelona, el butlletí que inserim més avall, procurant que l'escriptura sigui ben comprensible i ben concises les anotacions

Mitjançant la tramesa de l'adjunt butlletí, es podrà lograr que enviem per rigorós torn :

PRIMER : El **cupó n.º 1** per a ésser partícep dels **Grans Regals de "JOVENTUT CATALANA"** els quals seran exposats convenienentment a les pàgines del n.º 14 d'aquesta revista, corresponent al dia 5 de febrer; a les pàgines de **En Patufet** del 7 de febrer, i als rotatius catalans «La Publicitat» i «La Veu de Catalunya» en els números dels primers del mateix mes.

SEGON : El **Llibret - Ofrena de "JOVENTUT CATALANA"** consistent en un gentil fascicle nodrit d'orientacions a les joventuts de Catalunya. Mitjançant aquest llibret es podrà aconseguir una subscripció **Gratuïta de "JOVENTUT CATALANA"** per un any.

TERCER : Varis **Segells - Símbol** de la revista **"JOVENTUT CATALANA"** els quals seran destinats per a poder-se adherir al darrera dels envelops de les vostres lletres particulars, llibres, objectes, etc.

Tot això ho trametem completament gratuït a tothom qui ens faci remesa de l'adjunt butlletí, convenienentment omplenat i signat pel remitent !!

JOVENTUT CATALANA, amb les millores que s'hi introduiran, serà la Revista gentil per excel·lència, i és la que ve assolint més èxit arreu de Catalunya per la seva presentació, preu mòdic i les diferents seccions de que consta el seu contingut

Feu-vos subscriptors d'ella o adquiriu-la a tots els indrets de nostra terra. Serà un dels millors gestos que fareu en la vostra vida !!

BUTLLETÍ DE REFERÈNCIA

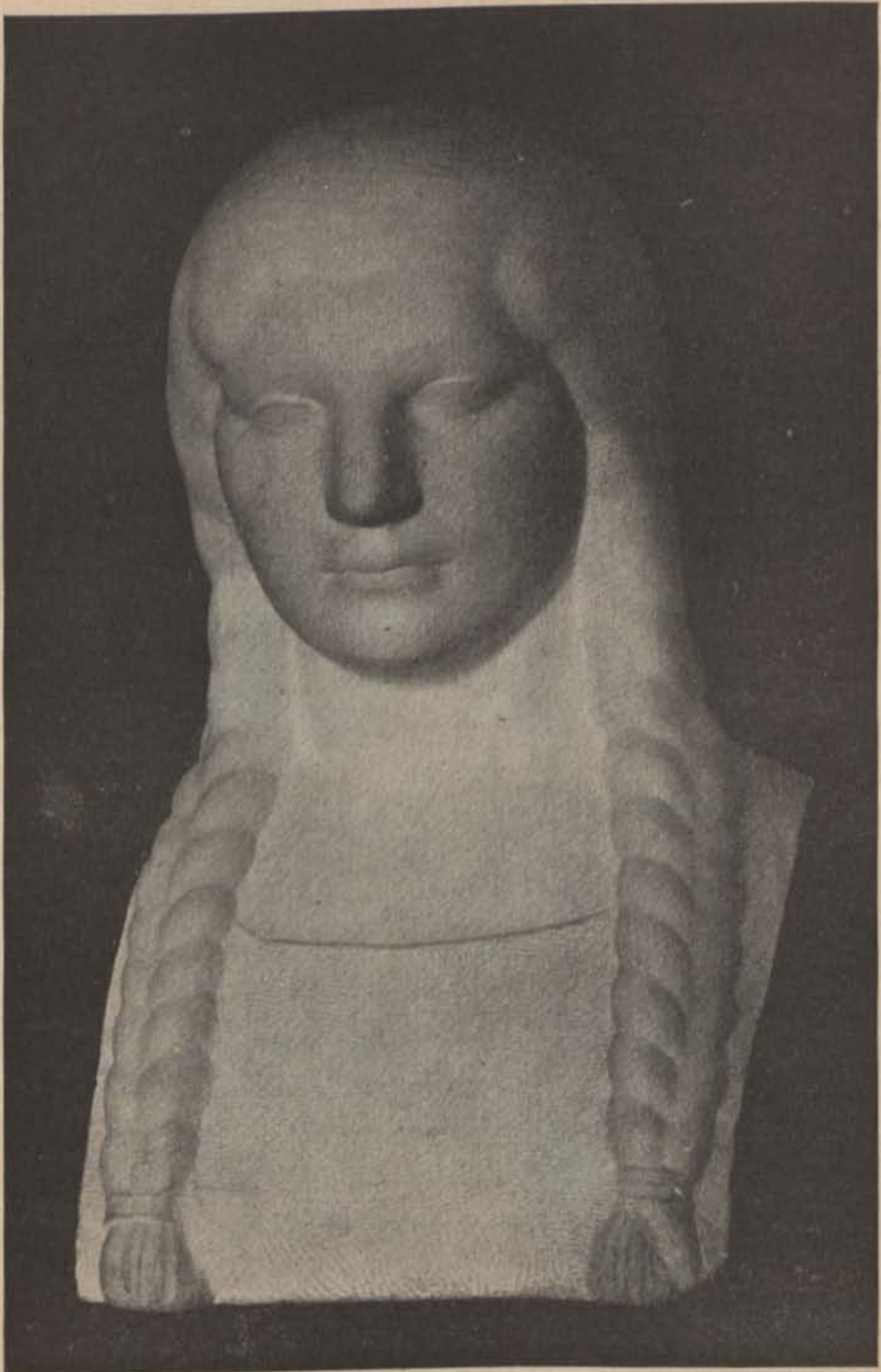
En que viu a

Província de carrer n.º

demana a la Redacció de **JOVENTUT CATALANA** li siguin lliurats **gratuïtament** i al seu domicili, els tres presents que per mitjà d'aquest anunci manifesten trametre a tothom que ho sol·liciti.

de de 1925
Signatura

(Franqueig ciutat segell de 5 cèntims)
(..... fora 2)

JOVENTUT

(Escultura d'Enric Casanovas)

Eulàlia

vora

el mar

per

ROSSEND

LLATES

Eulàlia, cosa vincladissa,
vora, voreta el mar.

Eulàlia, fina corredissa,
quan vas ficant-te en mar,
Eulàlia, xiscle imperceptible,
l'aigua no et besa encar.

Eulàlia, nom que besa i fibla,
sirena de la mar.

La platja és una llenca estreta,
que va de part a part;
el cel, amunt a esquerra a dreta,
de cel a terra, el mar.

I el sol arreu, arreu s'escampa;
l'aire es fa eixut i rar.

La sorra és foc. Belluga i llampa,
fent mirallets el mar.

I l'esma em fuig se m'evapora
com tot, al sol, i encar,
ull clos et veig encisadora
com vas ficant-te en mar.

Eulàlia, xiscle imperceptible
que em surt del cor avar.
Eulàlia, nom que besa i fibla,
sirena de la mar.

Charles Vildrac

El poeta francès M. Charles Vildrac, el qual ha dissertat recentment al Teatre Català Romea davant un públic selectíssim. Seguidament es representà la seva obra cabdal «Le paquebot Tenacity» nostrada per Carles Soldevila, versador també al català de «Le Pelerin» i «Michel Auclair», estrenades durant el sojorn del poeta a la nostra ciutat.

~

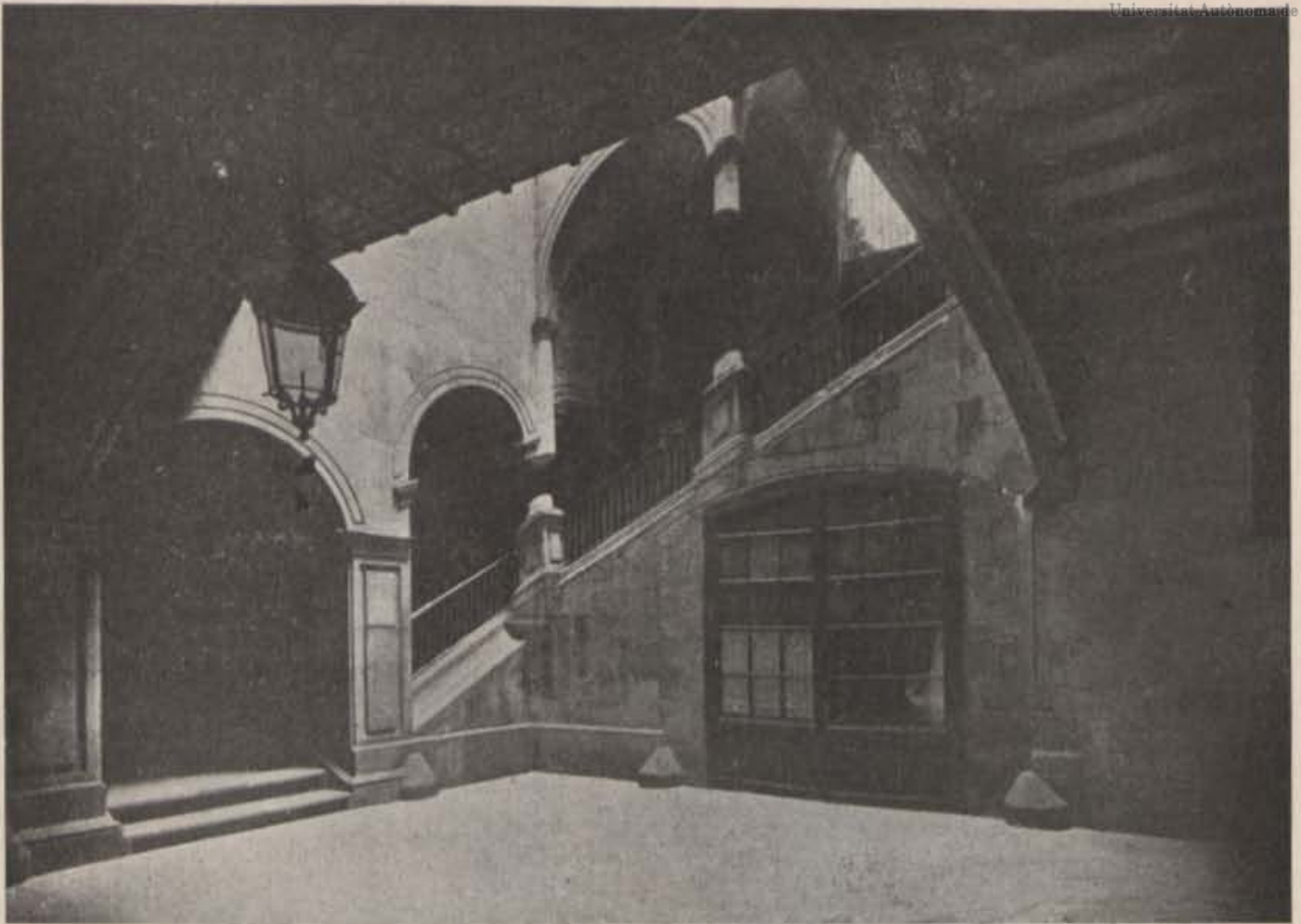
(Fot. Esplugas)

Antoni Botey

Heus aquí el jove mestre compositor que ha tingut la gentilesa de ofrenar-nos una de les seves sardanes populars «La sardana de Ripoll», la qual publicuem en altre lloc d'aquest número. Actualment està component la seva «Primera simfonia», que consta de tres temps, i acaba d'instrumentar la seva preciosa sardana «Catarineta». Es de bon veure com aquest jove músic es va obrint pas amb l'aureòla gentil de l'èxit.

~

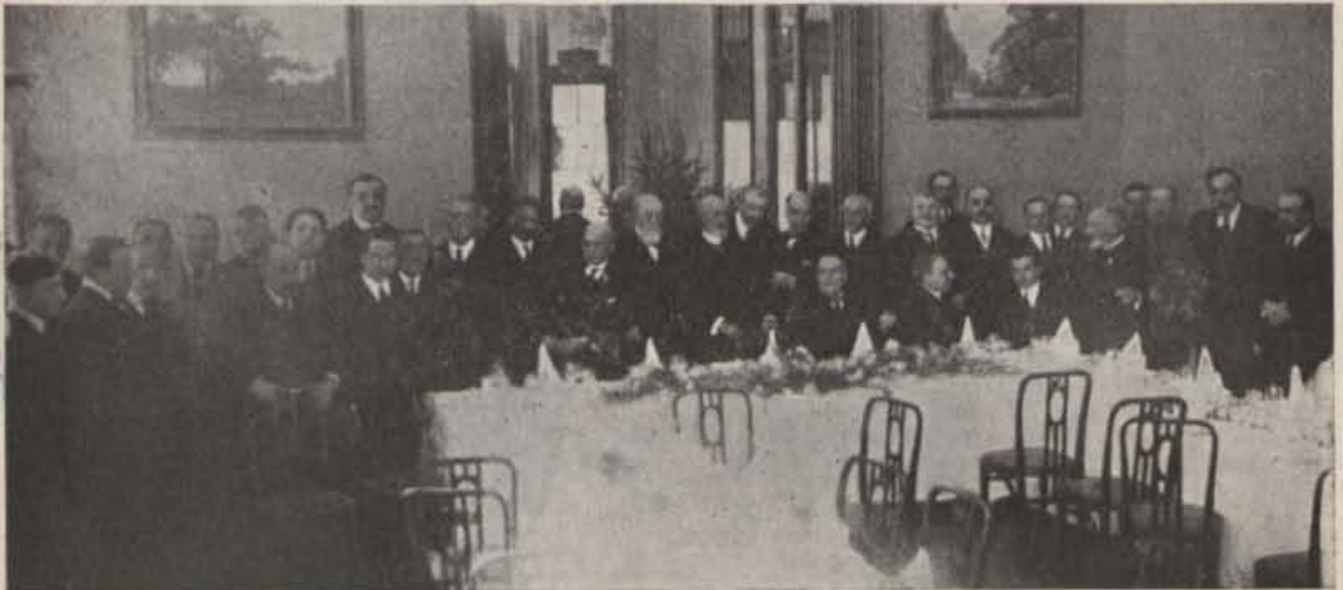

ANTICS PATIS BARCELONINS

Pati de la casa núm. 17 del carrer de Lladó

(Clixé Estudi Fotogràfic Fullà)

HOMENATGE A APEL·LES MESTRES

Homenatge en honor d'Apel·les Mestres, que varis amics de l'il·lustre escriptor
li dedicaren diumenge passat a l'Hotel Colón

(Fot. Colomè)

ENTRE AMICS

(Arxiu JOVENTUT CATALANA)

Cireres d'arbós

Jo faré per ma fadrina
collaret de grans d'arbós,

Si la fruita l'enlemina,
més a mi l'esser-ne espós.
Si l'amor fereix com glavi
del matoll treurem la mel.

Es fondran endins mon llavi
mel de terra i mel de cel.

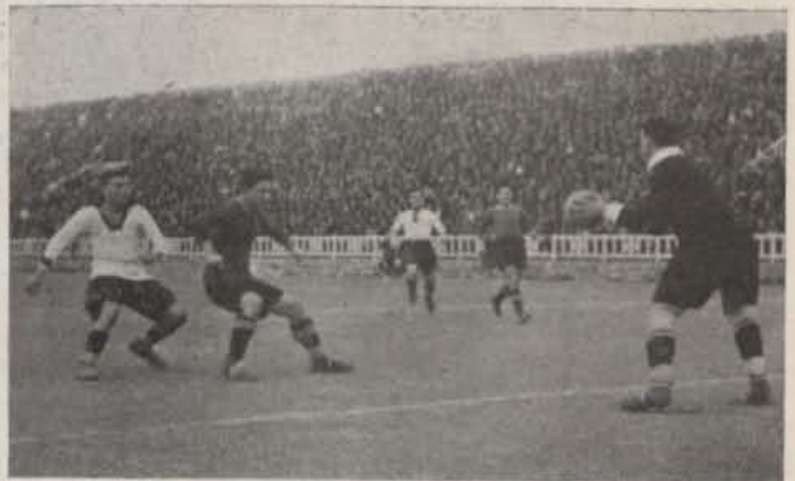
Fruita roja, brasa viva
— galindaina, galindó —
Si jamai l'infant arriba,
la ponçella serà flò.

Sixt Vilà

La setmana esportiva : El futbol

Partit Barcelona-Europa. — 1. Carulla, mig ala del Barcelona, en una bona jugada.
2. Solà, defensa del Barcelona, en un moment interessant.

3. Platko, porter del Barcelona, protegint la porta.

Partit Espanol-U. S. de Sans. — Dos moments interessants del partit.

(Fots. Colomé)

LA SARDANA TRIOMFANT

Sota un sol gairebé primaveral, els barcelonins d'ambdós sexes s'apleguen al so de la cobla, per a dansar a ultrança la sardana, formant-ne les anelles, símbol de nostra dansa verament catalana.

(Fot J. ENS)

T. . . F.

L'ÈXIT QUE HA OBTINGUT «RADIO- BARCELONA» AMB LES RETRANSMISSIONS DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

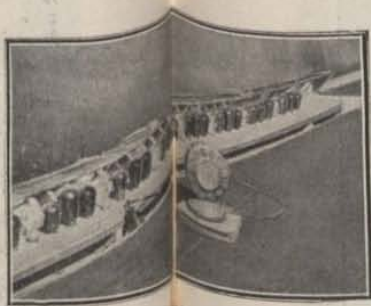
El dia abans de l'estrena de l'òpera «La flauta màgica», al Liceu, esperada amb gran espectació per part de molts mils radio-oients, el director de «Radio-Barcelona», senyor Guillén Garcia, volgué que l'acompanyéssim a les proves de retransmissió, aprofitant l'assaig general de la gran obra de Mozart.

L'entrada a aquest teatre sempre és sorprenent per la sumtuosa grandiositat, però, quan no és dia de funció, entre la quietud imperant en la sala i la foscor dels passadissos, porten a l'ànim una impressió insospitada.

Tot just arribats a l'escenari ens donem compte que s'anava a donar començ a l'assaig general. La bellugadissa del personal donant ordres als «tramoistes», el mestre de coros acoblant els coristes, el director d'escena parlant amb el de l'orquestra, tot donava la sensació d'un gran esdeveniment. Sonaren els timbres i totseguit sentirem les primeres notes musicals que, amb justesa admirable, ens ofrenà l'orquestra.

El senyor Guillén Garcia aprofitant els moments per connectar els micròfons amb l'amplificador «Bell» telefonà a la central emissora del Colón per tal de que es preparassin, on l'operador ajudat pel president de l'Associació senyor Llorens, controlaren la recepció del Liceu al Colón i la transmissió de la emissora a l'espai, i nosaltres, amb un aparell de galena col·locat entre bastidors del teatre, poguerem comprovar els defectes de la retransmissió, i corretgir-los perquè el dia de l'estrena fossin perfectes.

Tenint en compte l'esperit musical del nostre poble que no s'atura en delectar l'imaginació pensant que el que es reb ve del Liceu, sinó que vol del cant una modulació natural i oír la música amb tot el valor de la nota, certament la retransmissió és una tasca complicada. Constituïx ja una gran dificultat l'espaiós escenari del Liceu, el que, naturalment, no pot reunir les condicions acústiques que requereix un «estudi» de transmissió

El micròfon Western instal·lat en l'escenari del Gran Teatre del Liceu que recull la música amb gran claredat, per transportar-la a l'emissora

radiotelefònica, on totes les ressonàncies de la veu i del cant són apagades dins la flonjor de matèries antivibratòries que cobreixen les parets; altrament la veu dels artistes, mai a la mateixa distància del micròfon, posen dificultats precises, més el nostre director, que sembla gosar al presentar-se-li aquestes, per posar tot el seu interès a vencer-les, concentrà la seva atenció en la graduació de l'amplificador, i una volta obtinguda la modulació que desitjava, anava donant les explicacions a l'operador; canviava de lloc i posició els micròfons i revisava la instal·lació fins restar-ne satisfet.

Des del pati del teatre, veure els dos micròfons posats a les taules davant la renglera de bombetes elèctriques, que amb ses distintes coloracions il·luminaven l'escenari, cridava fortament l'atenció, doncs no semblava pas que aquells dos artefactes poguessin recollir la veu dels cantors i, àdhuc, la musicalitat de l'orquestra, i, mitjançant ells, fer-ho gaudi a tants cents mils radio-oients.

Sortirem satisfets d'aquelles proves, amb el presentiment de que la retransmissió de «La flauta màgica» seria un aconeteixement.

A l'endemà, els establiments de venda de radiotelefonía, es vegeren invadits com mai de compradors, per tal de poder fruir aquella nit i per primera vegada de les melodioses harmonies de la gran obra de Mozart.

En els cercles radiotelefònics de París i Londres, ha causat molta sensació la nova de les retransmissions per Radio de les òperes del Liceu, i esperem amb frisança que s'instal·li a Barcelona, la nova emissora «Western» de llarg abast, segurs de que tots els radio-oients d'aquells països donaran gran preferència a les nostres audicions. Barcelona podrà estar joiosa. L'esforç de tots ha de realitzar-ho.

Eduard RIFÀ

LES RADIO - RETRANSMISSIONS

La central emissora construïda per la Western Electric Co., suministrada per Telèfons Bell, instal·lada a l'Hotel Colón per Radio Barcelona, i que per els seus esplèndits resultats és considerada una verdadera meravella de precisió científica

L'enginyer Sr. Guillen Garcia, Director de Radio Barcelona, comprovant els aparells registradors de l'emissora, moments abans de les radio-transmissions de les òperes del gran Teatre del Liceu

Actors del Liceu, que per primera vegada han cantat davant del micròfon

EN EL GRAN TEATRE LICEU

L'operador de Radio Barcelona en el moment en que l'emissora tramet a l'espai les notes musicals que entren misteriosament en les llars per delectar-les unes hores diàriament.

L'instal·lació retràmissora entre bastidors del Liceu, en el moment que el tècnic operador la posa en funcionament, a la vegada que controla la modulació.

El misteri de les ondes elèctriques

per AGUSTÍ RIU

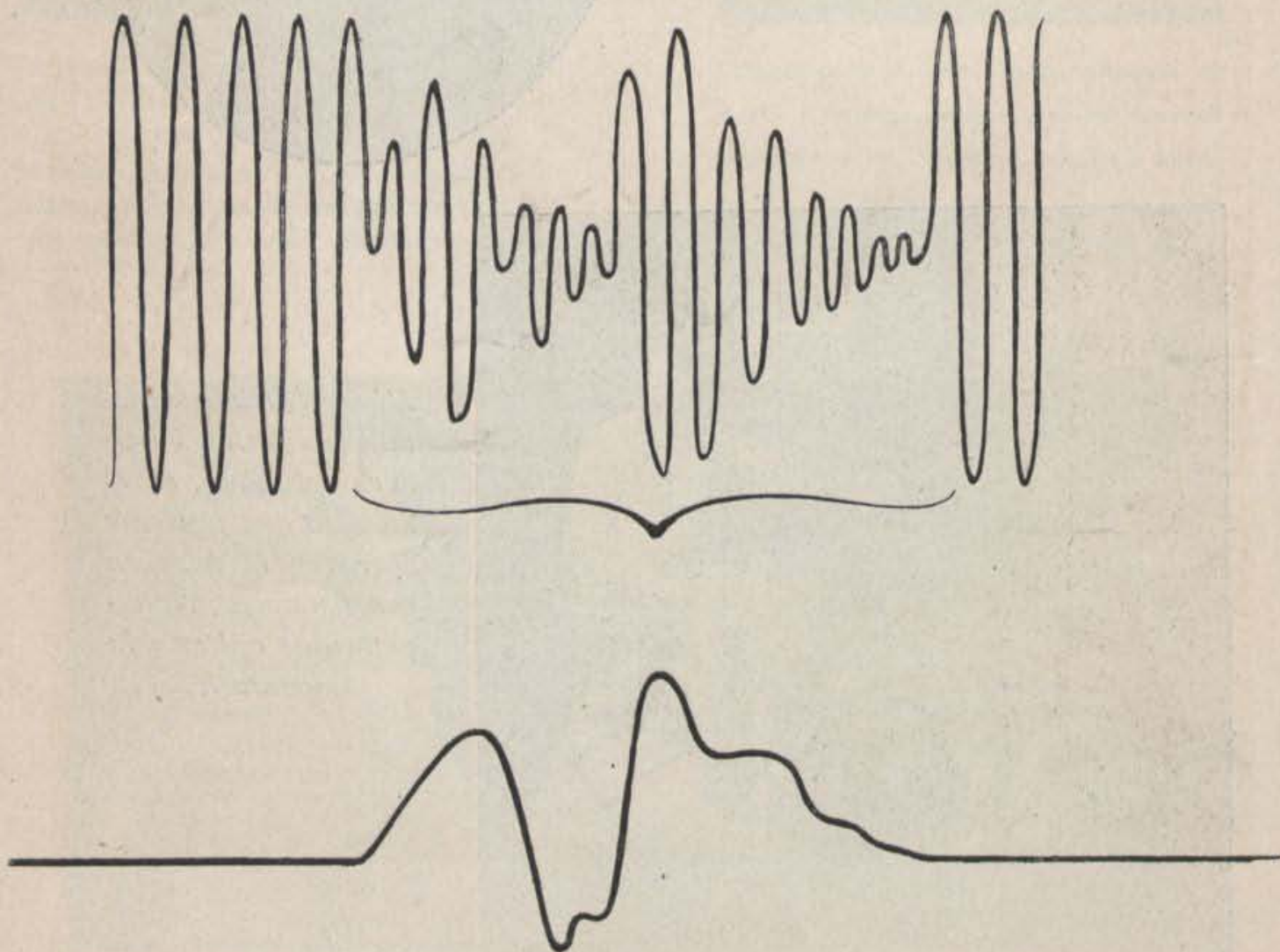
(Continuació)

En una emissora i a la Sala d'audicions que se'n diu també Estudi (encara que és un lloc gens adequat per a estudiar-hi) on els artistes hi canten i toquen. Les parets ben forrades de matèries que apaguin tots els sons, no permeten que el micròfon rebí cap so reflexat per les parets, amb el qual s'aconsegueix una absència total de la ressonància acústica, de tan lamentable efecte en l'emissió. El micròfon recull els sons i al vibrar la membrana els transforma en corrents elèctriques variables i de valor rigurosament proporcional a les vibracions de la veu o de la música, és a dir, el mateix cas que el telèfon en fils, que tots coneixem. Els micròfons de la més alta qualitat, que són els empleats en la T. S. F., tenen un rendiment molt petit; tant és així que si es fessin actuar aquestes dèbils corrents al transmissor produirien una modulació casi nul·la.

És per aquest motiu que aquestes corrents se amplifiquen abans d'enviar-les a l'emissor. Aquest amplificador és, per altra part, el que permet el control de la modulació donant senzillament més o menys amplificació.

A l'arribar en aquest punt encara podem fer una altra comparació: Suposem que les ondes contínues que emet l'antena és el raig d'aigua que surt per una mànega i que l'acció del micròfon es produeix per medi de una pressió que estranguli més o menys el tub de goma; és natural que el raig de aigua sortirà portant les fluctuacions que li haurà fet sofrir l'estrangulament.

Penso que a l'arribar en aquest punt, el lector ha comprès en principi el mecanisme que regeix a la producció de les ones electromagnètiques i la seva modulació.

Aquestes ondes modulades es propaguen per l'espai el mateix que la llum del Sol, és a dir, en tots sentits entorn de l'antena emissora. Degut a la desigualtat de les configuracions de la Terra (montanyes, etc.) hi han llocs on se sent millor que en altres, perquè tots aquests obstacles o bé desvien o bé absorbeixen les ones en el seu trajecte entre l'antena emissora i la receptora. Aquest efecte de desviació i absorció, es nota especialment en les ciutats on a vegades la recepció és impossible, sobre tot quan es tracta de rebre estacions llunyanes.

La onda al viatjar per l'espai, és com un ocell perdut que busca un niu on poguer-se refugiar: aquest és l'antena receptora. Les ondes, al posar-se en contacte amb qualsevol cos metàl·lic, i per aquest sol fet, es transformen en corrent elèctric. Clar està que solament una part molt petita és la que es transforma en corrent, però, no obstant, és suficient per a poder fer funcionar un aparell receptor. És a dir, que així com una corrent elèctrica d'alta freqüència produeix ondes a la emissora, les ondes

produeixen corrents d'alta freqüència a la receptora. Segons veiem, els artificis que produeixen aquests fenòmens són una sèrie de fils metàl·lics ben isolats nomenats ANTENES.

Per lo tant, veiem que l'antena emissora representa l'individu que enraona, del nostre primer exemple, i l'antena receptora l'aurella del que escolta; d'aquí la necessitat d'orientar les antenes, doncs és ben natural que, per a escoltar millor, situem l'aurella en la direcció de on ve el so.

Havem dit que les ondes, al posar-se en contacte amb qualsevol cos metàl·lic, es transformen en corrents elèctriques d'alta freqüència, d'una potència molt més petita que la que circula en l'antena emissora, però calculada rigorosament. Ara, lo que ens interessa és saber com podem convertir aquestes corrents en sons. En principi, el procés que tenim de fer-les-hi seguir és l'invers de la modulació, és a dir, transformar les corrents en sons.

(Acabarà)

Els reis de la pantalla, Mary Pickford i Douglas Fairbanks parlant davant del micròfon instal·lat a la sala de radio concert de l'Hotel Cecil de Londres

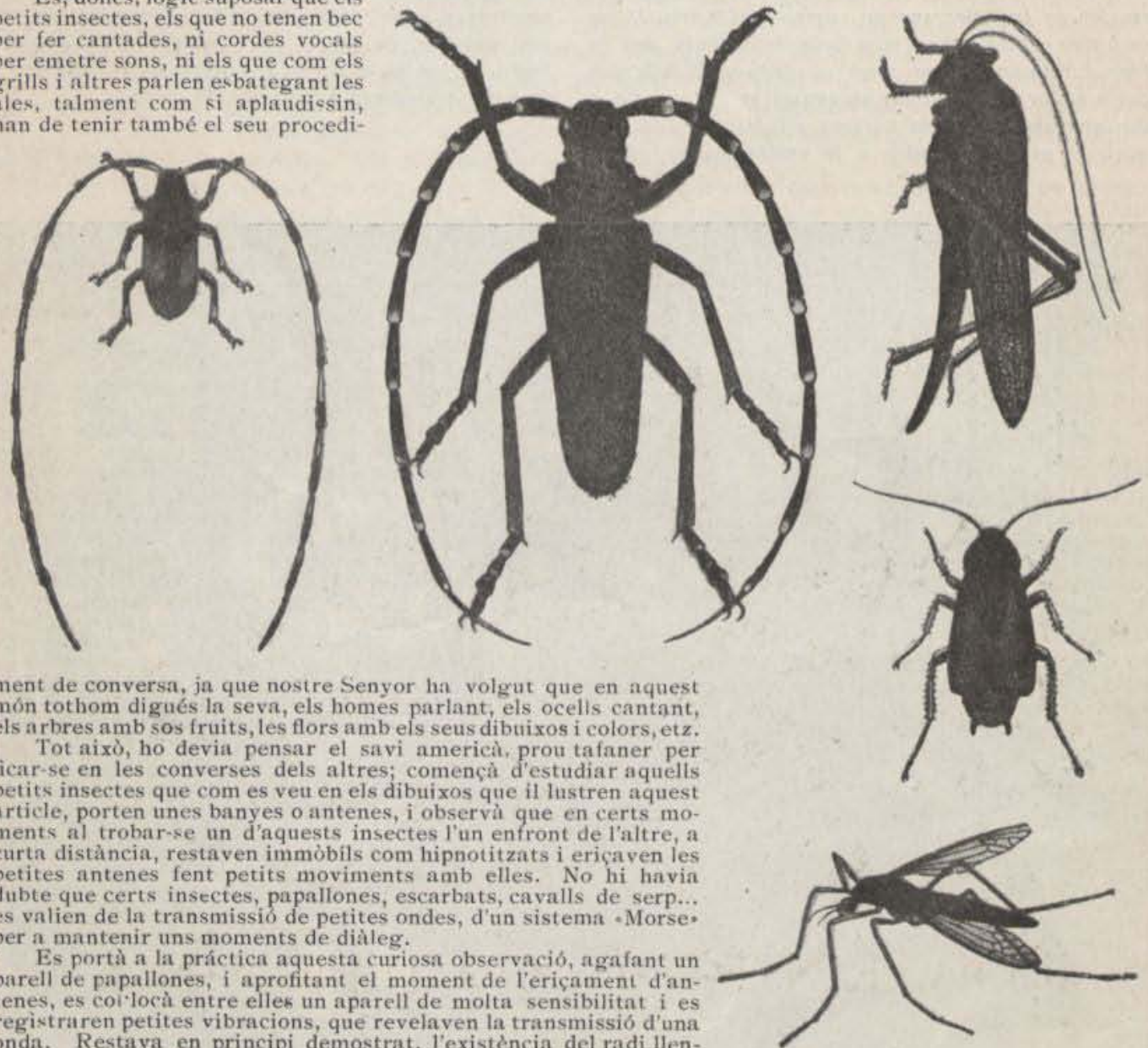
De quan les bèsties parlaven...

Ens vénen avui a la memòria les delicioses rondalles i faules, que sota aquest títol llegirem de petits, amb motiu d'unes recerques i experiments curiosíssims que ha fet i continua fent un savi americà, i això sí que no és rondalla.

Es evident i ningú en dubta que les pobres bestioles tenen el seu llenguatge més o menys armoniós i que per ell s'entenen. Hauréu vist, per exemple, una parella de coloms que es passegen prop d'un brollador, amb una galanteria que sembla apresada del temps de Lluís XV, s'acosten l'un a l'altre, amb una reverència a cada pas acompanyada d'un «ru-ru» a diferents tons. Aquest gorgueix, no hi ha dubte, que és una mena de *flirt* una conversa amorosa, que ells trobaran deliciosa, tant més quan no acostuma haver-hi sogra que els escolti i els vigili.

Pel mateix caire hauréu observat, com és ben interpretat dels seus pollets, el crit d'alarma d'una lloca quan ovira l'esparver; de la mateixa guisa hauréu vist que l'ase sempre que passa a la vora d'un de la seva espècie el saluda sense respectes humans, i l'altre no s'oblida mai de respondre. Amb aquests i altres cassos que podríem anomenar, es demostra ben bé que aquests animals de pèl i ploma i molts d'altres, es parlen amb gemecs, esgarips, údols, brams, etc., que entre ells al fi i al cap no són més que idiomes.

Es, doncs, lògic suposar que els petits insectes, els que no tenen bec per fer cantades, ni cordes vocals per emetre sons, ni els que com els grills i altres parlen esbategant les ales, talment com si aplaudissin, han de tenir també el seu procedi-

ment de conversa, ja que nostre Senyor ha volgut que en aquest món tothom digués la seva, els homes parlant, els ocells cantant, els arbres amb sos fruits, les flors amb els seus dibuixos i colors, etc.

Tot això, ho devia pensar el savi americà, prou tafaner per ficar-se en les converses dels altres; començà d'estudiar aquells petits insectes que com es veu en els dibuixos que il·lustren aquest article, porten unes banyes o antenes, i observà que en certs moments al trobar-se un d'aquests insectes l'un enfront de l'altre, a curta distància, restaven immòbils com hipnotitzats i ericaven les petites antenes fent petits moviments amb elles. No hi havia dubte que certs insectes, papallones, escarabats, cavalls de serp... es valien de la transmissió de petites ondes, d'un sistema «Morse» per a mantenir uns moments de diàleg.

Es portà a la pràctica aquesta curiosa observació, agafant un parell de papallones, i aprofitant el moment de l'ericaçament d'antenes, es col·locà entre elles un aparell de molta sensibilitat i es registraren petites vibracions, que revelaven la transmissió d'una onda. Restava en principi demostrat, l'existència del radi llenguatge entre certs insectes.

Aquest cas d'una gran curiositat científica i naturalista alhora, sens que de moment hagi de donar argument a cap novel·la fantàstica, tampoc ens ha de fer fer una magarrufa d'incredulitat, sinó creure que pot ser una meravella més de la Radiotelefonía.

Per la nostra part, i no dubtem que també molts d'altres, hem observat aquest fenomen amb els mosquits, l'insecte més radiofil que coneixem, ja que no en té prou de transmetre continuament una onda molt aguda, sinó que li plau extraordinàriament d'utilitzar la seva trompa punxaguda com agulla de detector; les seves picades no són altra cosa que la seva dèria de buscar el punt sensible a la galena.—Ramon RIEROLA

RADIO NOVES DE TOT ARREU

- LA DIRECCIO INALAMBRICA D'EMBARCATIONS.—Patrocinat per JOVENTUT CATALANA el tècnic N'Agustí Riu, està fent les proves per fer una demostració pública al Port de Barcelona, dirigint inalàmbricament des de terra una embarcació a totes direccions. Anirem tenint al corrent als nostres lectors fins el dia de les demostracions indicades, que no dubtem serà un grandíols aconeteixement.
- La Casa Suprema recomana als galenistes que s'haguin construït l'aparell segons les instruccions del llibre que regala, visitin dit establiment on podran veure el nou circuit que aplicat a l'aparell PATUFET poden rebre els concerts de Londres.
- EL TEATRE REIAL DE MADRID NO RE-TRANSMET LES OPERES.—Amb tot i els milers de firmes que al peu d'una sol·licitud cursaren els radio-oients madrilenys, no han pogut satisfer sos desitjos per recrear-se amb la retransmissió de les òperes del Teatre Reial de la Cort.
- RECONeixEMENT DE L'ESTACIO RADIO-BARCELONA.—El cap del Laboratori de la Direcció General de Comunicacions, senyor Ramon Nieto, ha pogut comprovar que l'emissora Western instal·lada a l'Hotel Colón, és la millor d'Espanya.
- L'ABAST DE LA EMISSORA RADIO-BARCELONA.—S'han rebut noves d'haver-se escoltat les retransmissions del Liceu a Londres, Paris, Biarritz i amb potència a Marsella, Mallorca i València.
- Amb aparell receptor Bell de dues vàlvules, alimentat amb pila seca Lot, i a 100 kilòmetres de la emissora, rep amb alta ven Western les retransmissions del Liceu amb una modulació i claredat perfectes.
- LES ANTENES DELS TERRATS I TEULADES —L'Associació Nacional de Radiodifusió ha felicitat a la Cambra Oficial de la Propietat per l'acord prèss per la seva junta de recomanar al seus associats propietaris no posin dificultats als seus inquilins per la instal·lació d'antenes als terrats i teulades.
- LES CAMPANES DE CRISTIANA SENTIDES A PAMPLONA.—El primer d'any a Cristiania festejà el canvi del nom antic pel nou d'Oslo, que serà d'ara endavant el de la capital de Noruega, i al punt de mitja nit totes les campanes dels temples foren vòltejades i amb sorpresa sentides pels radio-oients de Pamplona.
- LA RADIOTELEESCRITURA A ITALIA.—L'enginyer italià W. Flamma ha construït una emissora d'ondes electromagnètiques, destinada a la radioteleescriptura. Aquest aparell és per transmetre a llargues distàncies, mitjançant un receptor adequat. El més especial és que aquestes ondes no poden ésser interferides, permetent fàcilment la comunicació individual.
- Radio-oients, compreu el llibre T. S. F. Mestre de la Radiotelefonía del tècnic Agustí Riu. El trobareu arreu de Catalunya i a la Casa Suprema, Pelai, 56, Barcelona.
- UNA EMISSORA AL CANADA.—S'està instal·lant una emissora d'ondes curtes a Drummondville, qual antena serà sostinguda per quinze pilons de 130 metres d'altura.
- EXPOSICIO DE RADIO A MARSELLA.—Durant el mes de maig pròxim s'inaugurarà una exposició comercial a Marsella.
- A LA EXPOSICIO D'AMSTERDAM.—En la exposició que de Radiotelefonía s'ha celebrat a Amsterdam, cridava l'atenció un aparell receptor telegràfic automàtic que registrava 200 paraules per minut.
- LA LINIA AERIA DE RADIO-BARCELONA.—El problema de la línia aèria, és lo que més preocupà a Radio-Barcelona, perquè com saben nostres lectors, la ciutat està curulla de fils i cables que constitueixen a manera d'una atapeïda xarxa sobre la ciutat, i com és natural, les induccions són molt freqüents i intenses. Del mal al menys que gràcies al sentit verdaderament pràctic que inspirà a la Direcció General de Comunicacions i principalment al Cap de la Secció de Radio, Sr. Boyer i al digne Cap de Telègrafs d'aquesta Regió, En Josep Martínez Albacete, s'ha pogut constituir una línia microfònica especial, pròpia, que recorre els següents punts: Emissora de Colón, Sala Werner, Teatre El Dorado, Església de Betlém, Gran Teatre del Liceu, Jazz band Excelsior, Plaça del Rei, (Banda Municipal), Palau de la Música Catalana, Teatre Novetats, Teatre Tivoli i tornada a l'Hotel Colón.

R.

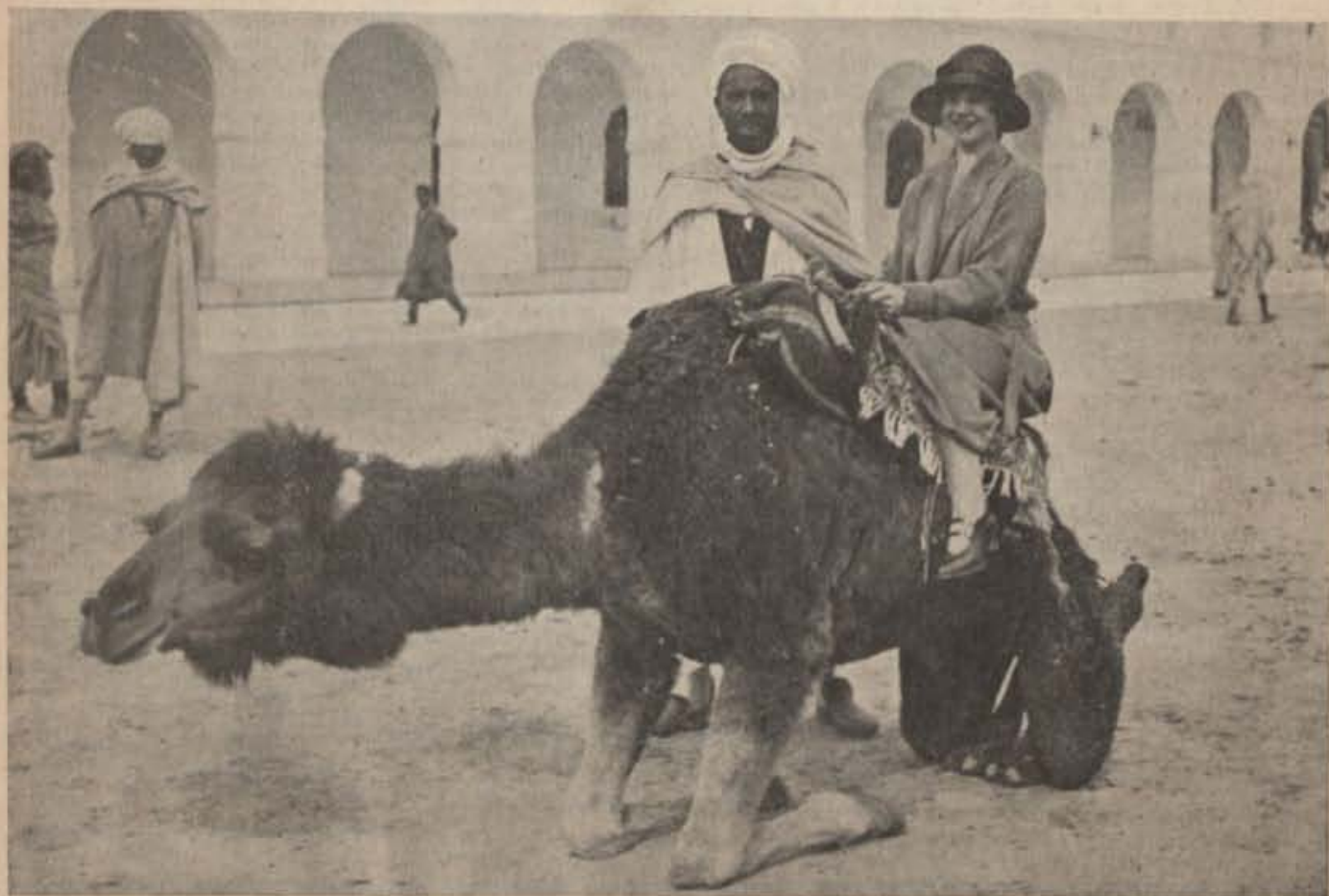
CONCURS DE FOTOGRAFIES DE JOVENTUT CATALANA

Llegiu el n.º 12 d'aquesta Revista on trobareu les bases d'aquest interessant concurs

Notes gràfiques estrangeres

A dalt : Un difícil salt en un tren en plena marxa, efectuat pel cèlebre actor de cine i rei dels salts Richard Talmadge.
A baix : Miss Illingwort de l'excursió anglo americana montant un camell per a dirigir-se amb sos companys a la cacera de feres a l'Àfrica.
(Fots. Sánchez Català.)

LES ELEGÀNCIES FEMENINES

(Secció a càrrec de la senyoreta Na Maria Sala)

El tresor inesgotable de modernitat que es manifesta en tots els aspectes de la vida civilitzada, el neguit d'embellir ço que ens envolta i que fa tan amable la convivència, ço es la Moda.

Llur influència en el vestit i elements complementaris es motiu de atenta preocupació, i en lo que atany al traje femení, — de quin procés evolutiu en sentit artístic ens ocuparem en aquesta secció, — prenen caràcter de manaments imperiosos, les innovacions més o menys afortunades que els famosos creadors parisencs irradien arreu del món, les quals son rebudes amb entusiasme, per les dames que devotament les adopten com a distintiu de llur bon gust.

Nosaltres, que ens proposem oferir a nostres llegidores, les més remarcables impressions de la moda, demostrarem la predilecció que sentim, no per les més fastuoses i atrevides, sí per les més harmonioses i delicades, les quals revelant un sentit artístic i pràctic a la vegada, tinguin cert caire d'universalitat, la elegància en fi, aqueixa aurèola de distinció on s'emmarca la bellesa femenina.

Si ho encertem ens tindrem per ben ditxoses.

1. Chéruit, el famós creador parisenc, ens mostra ací un vestit quina composició esdevé una perfecta harmonia; és de musselina negra i color de carn damunt un forro de seda negra; el coll que està format per una tira de musselina, s'ineix amb una llaçada.

2. Heus ací una bonica robe de otoman de seda blanca, que deixa veure un fons de satí negre. La corbata és de cinta blanca que passa dins de traus fets en el vestit. Creació Jean Patou.

PREGUNTES I RESPOSTES

PREFACI

Sota aquest epígraf inaugurarem una nova secció, exigida per l'àvida curiositat dels nostres lectors, els quals sovintment ens donen prova de llur confiança dirigint-nos preguntes que ens és impossible contestar directament.

A fi de donar doncs generalitat a les dites qüestions que ens son posades i per a major profit de tots plegats, i a fi de que els mateixos llegidors de JOVENTUT CATALANA puguin establir aventajoses relacions entre els que s'interessin per un mateix objecte, les preguntes que d'ara endavant se'ns facin seran contes-

tades de la revista estant per els redactors corresponents a la matèria a la qual facin referència, o per persones especialitzades de competència reconeguda si ho requereix l'importància del cas.

Per tant, qualsevulla dificultat de caràcter històric, literari, artístic o científic; sobre qüestions d'actualitat, modes, lectures, labors femenines, etz., etz., procurarem que pugui ésser resolta des d'aquesta nova secció, que ens ha aconsellat de crear l'interès creixent amb que el públic afavoreix JOVENTUT CATALANA.

T. S. F.

**CONSULTORI GRATUIT DE
JOVENTUT CATALANA**

T. S. F.

(SECCIÓ DE T. S. F.)

En que resideix
a carrer n.º
demana a JOVENTUT CATALANA, secció de T. S. F., li sigui contestada la pregunta que té a bé formular sobre la radiotelefonía, qual motiu és

.....

.....

.....

de de 1925

Signatura,

T. S. F.

(Aquest butlletí, una vegada omplenat, deu trametre's a la Casa Suprema, Pelai, 56, Barcelona, adjuntant un segell de 25 cèntims pel franqueig de la contestació.)

T. S. F.

La nostra dansa

JOAN MARAGALL

I

Ningú com En Maragall no ha demostrat sentir tant la sardana.

És cert que gran nombre de poetes n'han restat encisats i han traduït l'emoció d'aquest encís en obres bona part d'elles dignes de lloança.

Es cert que multitud de músics, enamorats del ritme i la bellesa d'aquella dansa centenària i tan nostrada, han volgut elevar-la, col·locant-la a un alt nivell en el món musical. I que ho han aconseguit ens ho diu el fet que l'Orquestra Pau Casals i la Banda Municipal de Barcelona posin sardanes en els seus programes.

Es cert que molts sardanistes—sardanistes de debò, no dansaires—han lluitat perquè la sardana ocupés un preeminent lloc en tota festa catalana, en tot batec de la nostra ànima. I també ho han assolit.

I tots aquests, per força, havien de comprendre nostra dansa.

Però, repetim-ho, ningú com En Maragall no ha demostrat sentir-la tant.

I és que aquell mestre—quin altre qualificatiu donar-li?— que arreu veia bellesa i s'embadalia, cosa que, però, no el privava de mostrar la seva indignació contra tota paròdia i tota burla, era tan profundament meravellat de la dansa, que hi veia el principi i fi de totes les arts.

«La dansa fou la primera música i la primera poesia i la primera estàtua i pintura i el naixement de tota forma artística». Són, aquestes, paraules seves.

Doncs, si així conceptuava la dansa en general, com seria, per a ell, la sardana?

No fem conjectures, que prou ens ho diu en la seva obra.

Un dia, anant a la font, oïx de lluny la música d'una sardana i li puja a la cara una onada de sang i alegria.

Maragall es pregunta : «Què té aqueixa dansa, aqueixa música, per a tot pit català, que així l'immuta? És quelcom també de l'ànima del paisatge?

I, si bé no respon tot seguit, la seva contesta es troba en els múltiples elogis que féu de la sardana.

Mirant com a la placeia de la font el poble la balla, Maragall és pres d'encís, i exclama : —«Feia tant de temps que no l'havia oïda, que m'ha tot penetrat». —I descriu la ballada, posant-hi un amor digne d'elogi.

El poble dansa «com celebrant un culte»; la rodona, aixamplant-se i estrenyent-se, «fa lloc al qui ve, es tanca amb el que se'n va : però el ritme no es perd»; ella «segueix impertorbable la seva rítmica llei». «Feu lo que vullau, mai hi feu nosa, perquè mai hi feu falta».

Felicíssimes paraules d'En Maragall!

DANSAMOR

Com podran veure nostres lectors, donem avul publicació a la sardana del mestre Botey, que té per nom «La sardana de Ripoll».

Més endavant publicarem en suplement, altres sardanes, escollides d'entre les dels millors mestres que a la nostra dansa dediquen bona part de ses activitats.

D.

MAS I ROCA

24-26, PORTAFERRISSA, 24-26 : TEL. A-1574

16, FONTANELLA, 16 : TEL. A-2713

Camises, corbates, gèneres
de punt, mitgeria, guanteria

Noves i variades coleccions
en articles del seu ram

PER A LA MIDA, ESPECIALITAT

Al meu pare en Leopold Botey.

La Sardana de Ripoll

ANTONI BOTEY

Temps de Sardana.
Curtis

Musical notation for the first system, featuring a piano introduction with dynamics like *mf* and *p*.

Musical notation for the second system of the piano introduction.

Musical notation for the third system of the piano introduction.

Musical notation for the fourth system of the piano introduction.

Musical notation for the fifth system of the piano introduction, ending with first and second endings.

2

Llargo

Musical notation for the first system of the main piece, marked *Llargo*.

Musical notation for the second system of the main piece.

Musical notation for the third system of the main piece.

Musical notation for the fourth system of the main piece.

Musical notation for the fifth system of the main piece.

Musical notation for the first system on page 3, featuring a treble and bass staff with a melodic line and accompaniment. Dynamics include *f* and *p*.

Musical notation for the first system on page 4, featuring a treble and bass staff with a melodic line and accompaniment. Dynamics include *f*.

Musical notation for the second system on page 3, featuring a treble and bass staff with a melodic line and accompaniment.

Musical notation for the second system on page 4, featuring a treble and bass staff with a melodic line and accompaniment. Dynamics include *ff*.

Musical notation for the third system on page 3, featuring a treble and bass staff with a melodic line and accompaniment. Dynamics include *f*.

Musical notation for the third system on page 4, featuring a treble and bass staff with a melodic line and accompaniment.

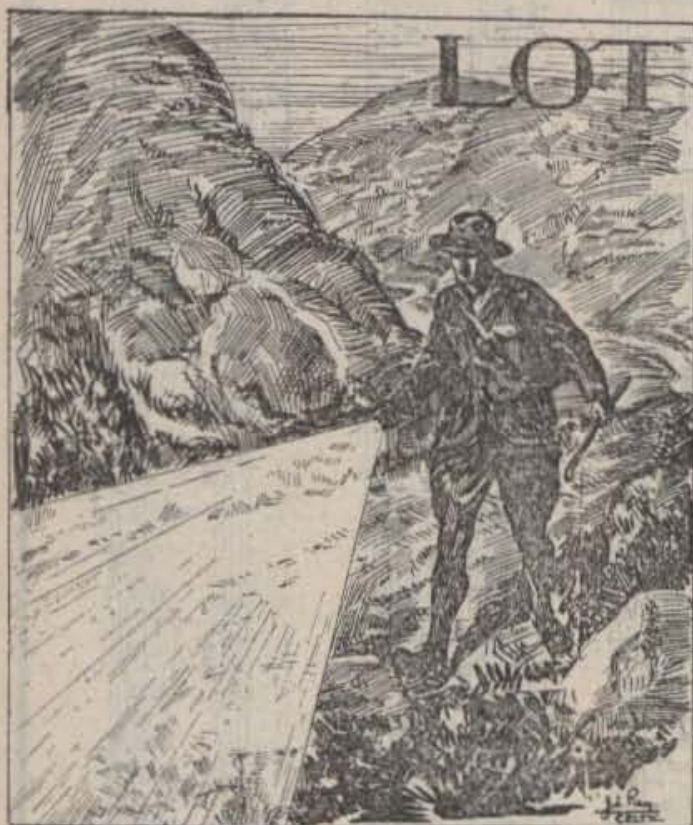
Musical notation for the fourth system on page 3, featuring a treble and bass staff with a melodic line and accompaniment. Dynamics include *f*.

Musical notation for the fourth system on page 4, featuring a treble and bass staff with a melodic line and accompaniment. Dynamics include *ff*.

Musical notation for the fifth system on page 3, featuring a treble and bass staff with a melodic line and accompaniment. Dynamics include *f*.

Musical notation for the fifth system on page 4, featuring a treble and bass staff with a melodic line and accompaniment. Dynamics include *f*. Performance markings include *als Llarga.* and *als Curts*.

Premiada al VIII concurs de la Música Catalana l'any 1920.

La llum de l'excursionista

L'obtindreu amb una làmpara i pila elèctrica de la marca LOT, disposant, en tot lloc i a qualsevol moment, d'intensa llum.

Indispensable en les excursions i viatges, en la llar, en la fàbrica, per buscar quelcom en la foscor, en pujar l'escala, en la tauleta de nit, en el maletí de viatge, resultant sempre d'una utilitat incomparable, el mateix a la ciutat que al camp.

*Solament són autèntiques
les làmpares i piles elèctriques
amb la marca LOT*

S U P R E M A

PELAI, 56

BARCELONA

FOC CONCENTRAT PROCEDIMENT MODERN

El combustible THEROZ consisteix en un producte a base d'alcofol solidificat per mitjà d'un procediment patentat. Crema sense fum, olor ni cendres. No es desfà i per tant evita tot perill de foc. Apagant la flamarada es consumeix únicament el que es necessita i pot guardar-se el restant per usar en altra ocasió. Es suministra en pots de llarga durada que serveixen de fogó, o amb pastilles, envasades 20 en cada llauna.

S U P R E M A

Pelai, 56 : BARCELONA

Les audicions
resulten delicio-
ses equipant els
receptors amb
piles

RADIO-LOT

Operen silenciosament
No interrompen els sons
Tenen llarga duració en
stock i en servei

Desenrotllament uni-
forme de la seva potència
Perfeccionat isolament
dels seus elements

Fabricades amb empots de
zinc, de una sola peça,
patentats

Laboratori d'Exclusives LOT

Única casa a Espanya especialitzada en el ram de llum elèctrica portàtil

Indicant els tamany i voltatjes que's necessiten, aquests laboratoris combinen tota classe de piles, per a Radiotelefonía, Radiotelegrafia, aparells mèdics i quirúrgics, llanternes i llanties de mà, tìmbres, telèfons, abrondament de motors, etc.

Exposició i venda : SUPREMA, Pelai, 56 - BARCELONA

Amb motiu de les retransmissions de les òperes del Gran Teatre del Liceu, s'ha consolidat més la fama dels receptors

BELL

Són sol·licitats preferentment per les recomanacions dels qui ja els poseeixen, els quals, meravellats d'una recepció tan clara i perfecta, no dubten un moment en fer l'elogi merescut d'aquesta gran marca

BELL

NOM MÀGIC
ENCÍS DE LA LLAR

EXPOSICIÓ I VENDA:

SUPREMA

PELAI, 56
(Devant l'estació del F.C. Sarrià)
BARCELONA